

TÜRK
SHERLOCK
HOLMESÜ
YILDIRIM CEMAL

Yıldırım Cemal'in
Büyük Muvaffakiyetleri

NERMİ

NOTLANDIRARAK HAZIRLAYAN
UĞUR ERDEN

YAYIN NU: 1783

EDEBÎ ESERLER: 911

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI

SERTİFİKA NUMARASI: 49269

ISBN: 978-625-408-221-4

www.otuken.com.tr | otuken@otuken.com.tr

ÖTÜKEN NESRİYAT A.Ş.®

İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul

Tel: (0212) 251 03 50 • (0212) 293 88 71 - Faks: (0212) 251 00 12

Editör: Göktürk Ömer Çakır

Proje Editörleri: Seval Şahin, Banu Öztürk,
Didem Ardalı Büyükarman

Tashih: Zeynep Arpacı

Kapak Tasarımı: GNG Tanıtım

Dizgi-Tertip: Damla Acar

Kapak Baskısı: Pelikan Basım

Baskı: ANA BASIN YAYIN GIDA İNŞ.SAN.VE.TİC.A.Ş
Mahmutbey Mah. Devkaldırımı Cad. 2622 Sk. Güven İş
Merkezi No:6/13, Bağcılar / İstanbul
Sertifika Numarası: 20699 Tel: (0212) 446 05 99

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir.
Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği
akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya
tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya
edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

İÇİNDEKİLER

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE POLİSİYE DİZİSİ	7
BİR SOLUKTA YILDIRIM CEMAL	9

TÜRK SHERLOCK HOLMESÜ YILDIRIM CEMAL

BORSA SARRAFININ KATLİ	21
HORTLAK	41
POLİS HAFİYESİ NASIL OLUNUR?	57
SAHTE EVRAK-I NAKDİYE	75
SAHTE ZABİT	93
YEREBATAN FACİASI	111

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE POLİSİYE DİZİSİ

Geçmişten Günümüze Polisiye dizisi, yayına hazırlanırken ilk göz önünde bulundurulmuş unsur imla birliğinin sağlanması oldu. Bunun için şu yöntemi izledik:

- 1- Günümüzde kullanılan icat, marifet vb. gibi kelimeler bugünün imlasıyla yazılmıştır.
- 2- Arapça filhakika, maalmemnuniye gibi zarflar bitişik olarak yazılmış, mümkün olduğu kadar uzatma ve inceltme işaretlerinden kaçınılmıştır.
- 3- Ayın ve hemze işaretleri kelimelerin anlamı değişmediği sürece, âdem, adem gibi, kullanılmamıştır.
- 4- Farsça terkiplerde orijinal imla, aşk-ı memnû gibi, dikkate alınmıştır.
- 5- Eser, bir edebî metin olduğu için sadeleştirme yapılmamış, günümüz okurunun anlayabilmesi için bugün kullanılmayan ifadelerin karşılığı dipnot olarak verilmiştir. Ayrıca bugün kullanılmayan ya da az kullanılan kelimeler, kavramlar, isimler dipnotta açıklanmıştır.
- 6- Baskı hatasından kaynaklandığı düşünülen yerlerde metin tamiirine gidilmiştir.
- 7- Noktalama işaretlerine mümkün mertebe müdahale edilmiştir.
- 8- Metinde yer alan yabancı kelimelerin anlamı sayfa sonunda dipnotlarla verilmiştir.

Bu dizinin tekrar yayınlanması konusunda bizi teşvik eden ve tarihin sayfalarında kaybolmuş bu eserleri okuyucuyla buluşturma hevesimizi paylaşan Ötüken Neşriyat'a teşekkür ederiz. Umarız siz okurlar da bu hevesimize ortak olur, polisiyenin muammalı sayfalarında bize eşlik edersiniz.

Seval Şahin
Banu Öztürk
Didem Ardalı Büyükarman

Bir Solukta Yıldırım Cemal

Sevin Okyay

Küçüklüğümden beri polisiye severim. Okuma yazma bilmezken uygun bulduğu çocuk kitaplarını bana okuyan annem de çok severdi ama o yaşta bana hiç polisiye okumamıştı. Gerçi *Oliver Twist* de polisiyeyi aratmazdı hani. Sonra okumayı öğrendim, kendi kitaplarımı kendim okudum. Ta ki yıllar, yıllar sonra polisiyeye iyice merak sarıp da bazıları çok güzel kapaklı Osmanlıca polisiyelerde aklım kalana kadar. Kadıköy’de bir sahaf dostun dükkânında rastladığım bir *Cingöz Recai* dizisi hatırlıyorum, örneğin. Yirmi yıl kadar önce NTV Radyo’da “Cinayet Masası” adında bir polisiye program yapmaya başladım. Osmanlıca öğrenmeyi ciddi ciddi o zaman düşündüm. Henüz Latin harflerine çevrilmemiş polisiyeleri programda sunabilmek için.

Öğrendim de sayılır. Ancak onların ne zengin bir dünya oluşturduğunu uzun süre kavrayamamıştım. Oysa ben telif polisiyenin 1990’larda ortaya çıktığını sananlardan değilim. Bir kere, Ümit Deniz’in Murat Davmanlarını okumuştum. Vâlâ Nureddin (Vâ-Nû) ile Nihal Karamağaralı (Müzehher Vâ-Nû) çiftinin Ak Kitap’tan çıkan polisiyelerini de. Zuhâl Kuyaş’ı da unutmayalım. Ancak kabul etmek gerek ki Türkiye’de polisiye 1990’lı yıllarda aldı yürüdü. Hatta çoğu kişi, yazarlarımızın o zaman bu işe başladığını sandı. Sonra Erol Üyepazarcı’nın başlangıçta tek cilt olarak yayınlanan, kendi tabiriyle “tuğla gibi” polisiye referans kitabı *Korkmayınız Mr. Sherlock Holmes*, Oğlak Yayınlarından çıktı ve hepimiz ne kadar zengin bir polisiye geçmişine sahip olduğumuzu öğrendik. Derken Seval Şahin, Banu Öztürk, Didem Ardalı Bü-

TÜRK
SHERLOCK HOLMESÜ
YILDIRIM CEMAL

Muharriri: Nermi

BORSA SARRAFININ KATLI

Orhaniye Matbaası

BORSA SARRAFININ KATLI

Borsa sarraflarından Necati Bey, on günden beri kayıp idi. Necati Bey'in oldukça esrarengiz bir hayat geçirdiği herkesçe malum olmakla beraber on gün gibi uzun bir müddet zarfında ne Beyoğlu'ndaki metresinin evine ne de borsaya uğramaması umumun¹ hüznünü² mucip olmuştu.³ Gazeteler iptidasında⁴ sarrafın Ankara'ya veya İzmir'e gittiğini tahmin etmişlerdi. Fakat ne Ankara'dan ne İzmir'den ve ne de diğer bir cihetten⁵ Necati Bey hakkında bir haber alınmaması, tahminlerin yanlış olduğunu meydana çıkarmıştı.

Necati Bey'in pederi⁶ sabık⁷ âyandan, Kemalî Paşa, oğlu bir metresle yaşamaya başlavalıdan beri onunla kat-ı münasebât etmişti.⁸ Fakat bu sefer kaybolup gitmesi, ihtiyar adamın pederlik hissiyatını⁹ galeyana getirdi.¹⁰ Yarı bu hissin tesiriyle yarı da evladına karşı kalbinde onulmaz bir muhabbet başlayan zevcesinin¹¹ tazyiki¹² ile oğlunun taharrisi¹³ için teşebbüsâtta bulunmaya¹⁴ karar verdi.

---

¹ Halkın.

² Kaygısını.

³ Toplamıştı.

⁴ Önceleri.

⁵ Yerden.

⁶ Babası.

⁷ Eski.

⁸ İlişkisini kesmişti.

⁹ Babalık duygularını.

¹⁰ Coşturdu.

¹¹ Karısının.

¹² Zorlaması.

¹³ Aranması.

¹⁴ Harekete geçmeye.

Meseleye filhakika¹⁵ zabıta¹⁶ da vaz-ı yed etmiş¹⁷ ise de Necati Bey'in izini bulmak imkânı hâsıl olmamıştı.¹⁸ Sarrafın, Mart'ın onuncu günü borsadan üzerinde oldukça mühim miktarda tahvilat¹⁹ olduğu hâlde çıktığı, arkadaşları tarafından ifade olunuyordu. İdarehanesi, zabıta marifetiyle²⁰ açılarak taharri edildiği²¹ zaman muamelesi²² üzerinde birtakım senedât²³ bulundu. Başka hiçbir delil keşfetmek mümkün olmadı. Kemalî Paşa, bu müphemiyet²⁴ karşısında dostlarının tavsiyesi ile Yıldırım Cemal'e müracaat lüzumunu hissetti. Yıldırım Cemal, mütevâli²⁵ muvaffakiyetleri²⁶ ile herkesi hayrete sokmaya muvaffak olmuş²⁷ ve Türkiye'nin Sherlock Holmes'ü ismini hakkıyla kazanmış olan o meşhur polis hafiyesi, cümlece²⁸ malum²⁹ bir şahsiyettir.

Kemalî Paşa, bir sabah Cemal Bey'in Kabataş'taki evine gitti. Polis hafiyesi masasının üzerinde yığılmış evrak³⁰ ile meşgul idi. Paşa sebep-i ziyaretini³¹ anlatınca Cemal Bey dedi ki:

---

¹⁵ Doğrusu.

¹⁶ Polis.

¹⁷ El atmış.

¹⁸ Mümkün olmamıştı.

¹⁹ Borç senetleri.

²⁰ Tarafından.

²¹ Arandığı.

²² Evrakları.

²³ Senetler.

²⁴ Belirsizlik.

²⁵ Art arda gelen.

²⁶ Başarıları.

²⁷ Başarısını göstermiş.

²⁸ Herkesçe.

²⁹ Tanınan.

³⁰ Dosyalarla.

³¹ Ziyaret nedenini.

HORTLAK

“Yahu Ahmed Ağa! Niye inanmak istemiyorsun?.. Bizimki gözleri ile görmüş...”

“Abe sen ne dersin!.. Evlat... Hiç yüz senelik mezardan cenazecağız çıkar mı?.. Öyle bir şey gözlerime ilişse hemen suratcağızına doğru bir yumrukcağız ile tepiverdim mi!.. Görür o dünyanın anyasını, konyasını...”

Celep¹ Ahmed Ağa ile komşusu Recai Efendi, Zincirlikuyu'nun en muntazam² içtimagâhı³ olan Recep Çavuş'un kahvesinde hem akşam kahvelerini içiyorlar hem de bu minval üzere⁴ hararetle konuşuyorlardı. Her ikisi de Zincirlikuyu'nun Selvikapı'ya doğru sarkan bir sokağında oturuyorlardı. Bu sokakta Recai Efendi ile Ahmed Ağa'nın oturdukları evlerin karşısında, iki üç yüz seneden beri metruk kalmış⁵ bir mezarlık vardı. İşte mevzu-ı münakaşa,⁶ bu mezarlık idi. Recai Efendi'nin iddiasınca zevcesi⁷ Fatma Hanım bir gece evvel sabaha karşı kalkmış, evde dolaşırken gözü karşıdaki mezarlığa ilişmiş, orada beyaz kefenlere sarılı birinin dolaştığını görmüş. Şu hâlde mahallelerindeki mezarlıkta bir hortlak; öldükten sonra dirileri ziyarete yeltenen biri varmış demektir. Celep Ahmed Ağa, oldukça dünya gezmiş, dinlemiş, bellemiş bir adam olduğundan ölünün mezardan kalkmayacağına emin idi.

---

¹ Kasap.

² Düzgün.

³ Toplanma yeri.

⁴ Tarzda.

⁵ Terkedilmiş.

⁶ Tartışma konusu.

⁷ Karısı.

Recai Efendi ise Ahmed Ağa'dan fazla tahsili⁸ olmakla beraber eski ananelerden⁹ ayrılmıyor, hortlağın mevcudiyetine¹⁰ kanaat getiriyor,¹¹ komşusuna da bu kanaati tasdik ettirmek¹² istiyordu.

İki komşu, bu mesele hakkında bir müddet münakaşadan¹³ sonra vaktin geç olmasına -saat on bire geliyordu- ve kahveci Recep Çavuş'un dükkânı kapamaya hazırlanmasına binaen kalktılar. Beraberce sokaklarına saptılar. Recai Efendi'nin evi, Ahmed Ağa'ninkinden evvel idi. Kapısı önüne varınca komşusuna rahat bir gece temenni ederek¹⁴ anahtarı ile kapısını açtı. Ve içeri girdi. Bu saatte haremi¹⁵ yatmış idi. Kapının önünde duran idareyi¹⁶ alarak merdivene doğru yürüdüğü sırada duyulan canhıraş¹⁷ bir seda, kanını dondurdu. Olduğu yerde kaldı. Azası¹⁸ tamamen titriyor ve ciğerleri birbirine çarpıyordu. Kim bilir ne kadar zaman bu hâlde kaldı. Nihayet¹⁹ bacakları dolaşarak merdivenleri çıktı. Yatak odasına vardı ve hemen zevcesinin yanına, yatağa sokuldu ve yorganı başına çekti.

***

Ertesi günü erkenden sokağa çıkanlar Celep Ahmed Ağa'nın mezarlık önünde yerde yattığını gördüler, biçare²⁰ adam öl-

⁸ Eğitimi.

⁹ Geleneklerden.

¹⁰ Varlığına.

¹¹ İnaniyor.

¹² Onaylatmak.

¹³ Tartışmadan.

¹⁴ Dileyerek.

¹⁵ Karısı.

¹⁶ Lambayı.

¹⁷ Yürek burkan.

¹⁸ Vücudu.

¹⁹ Sonunda.

²⁰ Zavallı.

POLİS HAFİYESİ NASIL OLUNUR?

“Doğrusu, azizim Cemal Bey muvaffakiyetlerinizin¹ meftunuyum.² Mamafih³ cinayetleri takip için ilmi bir usul tesis edememiş⁴ olmanız hayretimi mucip oluyor.”⁵

“Bunda şaşılacak ne var muhterem⁶ dostum? Fransızca bir darb-ı mesel⁷ vardır. ‘Ne kadar insan varsa o kadar türlü seciye⁸ vardır,’ derler. Cinayet âleminde de böyledir. Ne kadar cani varsa her birinin kendine göre bir cinayet usulü mevcuttur. Zabıta-i hafiye memurunun⁹ en büyük maharetini, usul hakkında bir fikir peyda etmektedir.¹⁰ Ondan sonra cinayet sahibini tabiatıyla meydana kor. Polis hafiyesinin istinat edeceği¹¹ deliller o kadar küçük ve gizlidir ki meslekte uzun müddet çalışmış olanlar içinde bile bu delilleri fark edemeyenler kesretle¹² bulunur. Siz, Sherlock Holmesleri Nat Pinkertonları muhayyile mahsulü¹³ adde-dip¹⁴ geçmeyiniz. Yalnız şurasını da unutmayınız ki her köşede bir Sherlock Holmes bulunamaz. Şairlik, ediplik,

---

¹ Başarılarınızın.

² Tutkunuyum.

³ Bununla birlikte.

⁴ Oluşturamamış.

⁵ Şaşırtıyor.

⁶ Saygıdeğer.

⁷ Atasözü.

⁸ Karakter.

⁹ Dedektif polis memurunun.

¹⁰ Fikir edinmektir.

¹¹ Dayanacağı.

¹² Sıklıkla.

¹³ Hayal ürünü.

¹⁴ Sayıp.

ressamlık nasıl tabiatın birer vedâsı¹⁵ ise polis hafiyeliği de böyledir. Koku almak, veçhesini¹⁶ tayin edebilmek...¹⁷ İşte en güç olan nokta...”

“Usullerinizin nelere istinat ettiğini sorabilir miyim?”

“Bir gazeteciye uzun tafsilat¹⁸ vermek pek de hoşadır şey değildir. Bahusus¹⁹ gazetecilerin ne kadar boşboğaz olduğunu tanırız. Mamafih usulüm hakkında size bir fikir verebilirim. Daha doğrusu isterseniz önünüzde bir küçük tecrübe²⁰ yaparım. Ne anlayabilirsiniz onu zapt eylersiniz.”²¹

“Demek ki elinizde hâlihazırda mühim bir mesele var öyle mi?”

“Evet... Ve meseleyi de halletmek üzereyim. Mamafih işi kavrayabilmeniz için meselenin bidayetinden²² geçirdiği safhaları size kısaca izah edeyim...”

Yıldırım Cemal Bey, bu sözleri söyledikten sonra masasının gözünü çekti. İçinden mini mini bir paket çıkardı, paket kâğıda sarılı idi, Cemal Bey kâğıdı ihtimamla²³ açtıktan sonra muhatabı gazeteci Tefvik Hayati’ye dedi ki:

“Bakınız şu paketteki mendili görüyor musunuz?”

Tefvik Hayati eğilerek mendili aldı ve dikkatle gözden geçirdi. Bu mini mini bir ipek mendil, bir kadın mendili idi. Henüz ütüsü bozulmamış duruyordu. Yalnız bir köşesinde biraz eziklik görülüyordu. Tefvik Hayati, mendili iyice tetkikten²⁴ sonra Yıldırım Cemal’e iade etti:

¹⁵ Doğa vergisi.

¹⁶ Yönünü.

¹⁷ Saptayabilmek.

¹⁸ Açıklama.

¹⁹ Özellikle.

²⁰ Deneme.

²¹ Kaydedersiniz.

²² Başlangıcından.

²³ Özenle.

²⁴ İnceledikten.

SAHTE EVRAK-I NAKDİYE¹

Polis müdürü, Yıldırım Cemal'in sözünü tasdik eder bir tarzda dedi ki:

“Evet, hakkınız var... Elde ettiğimiz elli ve yüz liralık evrak-ı nakdiye² çıkartan kumpanya, zabitanın³ elindeki vesait⁴ ile kolay kolay meydana çıkacak gibi değil. Bu evraktan bir kısmının Bank-ı Osmanî⁵ veznesindeki kapalı ve sayılmış nukûd⁶ arasında zuhur etmesi,⁷ banka memurları üzerine nazar-ı dikkatimizi celp etmişti.⁸ Mamafih⁹ diğer bir iki bankada da aynı hâlin vukua gelmesi¹⁰ hayretle karşılanacak bir iştir.

Ve netice olarak şu sözlerle mükâlemeyi¹¹ kapattı:

“Hâlihazırda bütün ümidimiz sizin muvaffakiyetinize¹² merbut¹³ kalmıştır size sahte evrak-ı nakdiye ve zabitanın şimdiye kadar olan tahkikatı¹⁴ evrakını¹⁵ takdim ettim. Sizin gibi memleketimizin Sherlock Holmes'ü şöhretini

---

¹ Kâğıt para.

² Kâğıt parayı.

³ Polisin.

⁴ Araçlar.

⁵ Osmanlı Bankası.

⁶ Paralar.

⁷ Ortaya çıkması.

⁸ Dikkatimizi çekmişti.

⁹ Bununla birlikte.

¹⁰ Gerçekleşmesi.

¹¹ Konuşmayı.

¹² Başarınıza.

¹³ Bağlı.

¹⁴ Araştırmaları.

¹⁵ Dosyasını.

iktisaba¹⁶ muvaffak olmuş olan bir zatın, bu esrarengiz hanede¹⁷ de hakikati meydana koyacağına katiyen¹⁸ eminiz!”

Yıldırım Cemal Bey, bu sözlerden sonra müdürden izin alarak elinde bir tomar evrak olduğu hâlde polis müdüriyetinden çıktı. Doğrudan doğruya Kabataş’taki evine gitti. Eve vardığı zaman Fitnat Hanım, meşhur hafiyе memurunun¹⁹ odasını tanzim etmiş,²⁰ masası üzerine her akşam yemekten evvel kullandığı *aperatif* tepsisini yerleş-tirmişti.

Yıldırım Cemal Bey, masa başına oturdu ve elindeki evrakı kısaca tanzimden sonra bir taraftan yudum yudum bir kadeh likör içmeye ve diğer taraftan evrakı tetkike²¹ koyuldu. Bu evrak arasında Osmanlı Bankası ile diğer bir iki banka veznesindeki paketlenmiş evrak-ı nakdiye arasında zuhur eden elli ve yüz liralık sahte banknot desteleri mevcuttu. Bu banknotların sahteliğini tefrik,²² değme müdekkikin²³ kârı değildi. Kâğıtları evrak-ı nakdiye kâğıdının aynı gibi gözüküyor fakat onun kadar salabetleri²⁴ olmadığı elde biraz buruştuktan sonra anlaşılıyordu. Renklerinde hakiki evrak-ı nakdinin rengi ile hiçbir fark yoktu. Yalnız filigranları bir pertavsızla²⁵ tetkik edilecek olursa bazı noktalarının asıl evrak-ı nakdiye filigranları ile tamamen mutabık gelmediği²⁶ fark ediliyordu. Mamafih²⁷ uzun

---

¹⁶ Kazanmaya.

¹⁷ Konuda.

¹⁸ Kesinlikle.

¹⁹ Dedektifin.

²⁰ Toplamış.

²¹ İncelemeye.

²² Fark etmek.

²³ Araştırmacının.

²⁴ Sağlamlıkları.

²⁵ Büyüteç.

²⁶ Aynı olmadığı.

²⁷ Bununla birlikte.

SAHTE ZABİT

Yıldırım Cemal, bir taraftan Fatma Hanım'ın kendisine hazırlamış olduğu çikolatayı içiyor, diğer taraftan sabah gazetelerini gözden geçiriyordu. Meşhur hafiye memurunun¹ en rahat zamanı, sabahleyin, yataktan kalkarak pijaması ile iş odasına geçtiği ve sabah kahvaltısını ettiği zamandı. O sırada gelen mektupları okur, gazeteleri gözden geçirir. Notlar tutar, o günkü programını tanzim eder.² Muavinlerine³ lazım gelen talimatı hazırlardı.

Cemal Bey, eline zabıta⁴ vukuatını⁵ vakti vaktine haber vermekle şöhret kazanmış olan *Şimşek* gazetesinin o günkü nüshasını almıştı. Gazetenin ilk sahifesinde⁶ büyük harflerle yazılmış olan şu havadis, nazar-ı dikkatini celp etmişti:⁷

ESRARENGİZ BİR CANI DAHA

Çarşıda, kuyumcular içinde Elmasıraş Hasan Efendi'nin iki günden beri dükkânı açmadığı ve evine de gitmemiş olduğunu gazetemiz tab edileceği⁸ sırada istihbar eyledik.⁹ Hasan Efendi bu suretle¹⁰ kaybolan çarşı kuyumcularının üçüncüsüdür. Bundan on gün evvel Kuyumcu Karanyan Ağa ve ondan üç gün sonra da Kuyumcu Serviçyan Efendi kaybolmuştur. Zabıta,

¹ Dedektif memurunun.

² Düzenler.

³ Yardımcılarına.

⁴ Polis.

⁵ Olaylarını.

⁶ Sayfasında.

⁷ Dikkatini çekmişti.

⁸ Basılacağı.

⁹ Haber aldık.

¹⁰ Şekilde.

kaybolan kuyumcular hakkında henüz bir ipucu elde edemedi Hasan Efendi'nin de kayıplara karışması calib-i dikkattir.¹¹ İstanbul Polis Müdürü'nün bu esrareniz meseleye lazım gelen ehemmiyeti vererek kayıpların ne oldukları hakkında kati¹² malumat¹³ elde etmesine ehemmiyetle¹⁴ muntazırız.¹⁵

Cemal Bey, fıkrayı, bir iki defa dikkatle gözden geçirdikten sonra masanın üzerinde ve eline yakın duran telefonu açtı ve polis müdür muavinliğini aradı. Az sonra şöyle bir muhaverede¹⁶ bulundu:

“Bonjur azizim... Nasılsınız? Yahu *Şimşek* gazetesinin yazdığı doğru mu? Ya... Ne, şimdiye kadar hiçbir şey bulamadınız mı? Garip şey... Pek garip. Şimdi... Evet anlıyorum. Dükkânı kapanıyor, bir daha izi görülüyor. Anlaşılmaz şey... Ben mi?.. Ah azizim. İşim pek çok ama... Doğrusu merak etmiyorum değil... Neyse pekâlâ... Az sonra size uğrar evrakı¹⁷ gözden geçiririm... Pekiyi efendim... Teşekkür ederim... Görüşürüz kardeşim.”

Telefon kapandı. Cemal Bey, diğer gazetelerle mektupları gözden geçirdikten sonra kalktı. Giyindi ve Fatma Hanım'a:

“Fatma Hanım, Zeki gelecektir. Kendisine, Sultanahmet'te Sıra Kahvelerde bulunmasını söyleyiniz. İhsan burada kalsın, bir söyleyeceğim olursa kendisini kolayca bulayım,” dedikten sonra sokağa çıktı. Kabataş'tan Fatih-Beşiktaş tramvayına atlayıp doğru polis müdüriyetine gitti. Polis Müdür Muavini Nizameddin Bey, Yıldırım Cemal'i bekliyordu. Hafıye memuru gelir gelmez Nizameddin Bey, masası üzerindeki bir dosyayı alıp kendisine verdi ve dedi ki:

¹¹ Dikkat çekmektedir.

¹² Kesin.

¹³ Bilgi.

¹⁴ Önemle.

¹⁵ Bekliyoruz.

¹⁶ Konuşmada.

¹⁷ Dosyayı.

YEREBATAN FACİASI

-1-

Güzel kadın, mini mini beyaz mendili ile gözlerinde beliren yaşları sildikten sonra hıçkırıklarla göğsü kabara kabara kekeledi:

“Evet, Yıldırım Cemal Beyefendi... Son derece korkuyorum. Hayatın ne kadar kıymetli olduğunu şimdi anladım... Ölümün, her lahza¹ üzerime kanat germeye hazır olduğunu bilmek beni eritiyor.”

Türk Sherlock Holmesü sıfatını hakkıyla kazanmış olan zabıta-i hafiye memuru² Yıldırım Cemal Bey, Kaba-taş'taki evinin iş odasında masanın önüne oturmuş birkaç dakika evvel içeri girmiş olan ve bir koltukta meyasâne³ boyun bükerek yukarıdaki sözleri söyleyen narin mahlu-ka⁴ dikkatle bakıyordu; dedi ki:

“Hanımefendi rica ederim... İtidalinizi⁵ muhafaza ediniz.⁶ Endişeye mahal⁷ yok. Sizi korkutan şey ne ise güzelce izah ederseniz kurtarılmanıza bir çare bulurum zannedirim.”

Genç kadın ellerini ovuşturuyordu:

“Ah! Mümkün mü? Bana musallat olan ifrit duvarları delmeden geçen; kapalı ve parmaklıklı pencerelerden içeri

---

¹ An.

² Dedektif.

³ Ümitsizce.

⁴ İnsana.

⁵ Sakinliğinizi.

⁶ Koruyunuz.

⁷ Yer.

giren bir Allah'ın belası. Kıyacak... Evet, mutlaka canıma kıyacak...”

Bir an ağladı. Sonra gözlerini tekrar sildi ve titrek sedasıyla devam etti:

“Bakınız beyefendi... Size söyleyeyim... Ben Esbak...⁸ Valisi Mecidî Bey merhumun küçük kerimesiyim.⁹ Pedirim¹⁰ vefat ettiği vakitte ben henüz çok küçüktüm. Anem, ağabeyimle kaldım. Büyük ablam evvelden kocaya verilmiş ve taşraya gitmişti. Peder, Yerebatan'da eski zap-tiyeye¹¹ doğru giden yola sapan yan sokakta bir ev yaptırmış; orada büyüdüm. Herkesin bir merakı vardır. Pederim emlak almak sevmezmiş. Parasını kısmen bankada biriktirmiş kısmen kıymettar¹² mücevherler almaya tahsis eylemiş.¹³ Yalnız ... vilayeti¹⁴ dâhilinde¹⁵ küçük bir çiftliği vardı. Bundan altı ay evveline kadar mesut yaşadım. Babamı pek küçük kaybettiğimden hayali gözlerimin önünde şöyle böyle kalmıştı. Altı ay oluyor ki felaketler üzerime yağmaya başladı. Evvela zavallı anneciğim bir sabah odasında, kendisini tavandaki avize çivisine asmış olduğu hâlde bulundu. Doktorlar geldi muayene ettiler. Validemin¹⁶ intihar ettiğine karar verdiler. Hâlbuki bir gece evvel benden ayrılmadan mukaddem¹⁷ gayet şen idi.

“Siz ayrı odada mı yatardınız?”

“Evet. Validemin odasında tıkırtı olsa rahatsız oldu-

⁸ Eski.

⁹ Kızıyım.

¹⁰ Babam.

¹¹ Polis karakoluna.

¹² Değerli.

¹³ Ayırmış.

¹⁴ İli.

¹⁵ İçerisinde.

¹⁶ Annemin.

¹⁷ Önce.